

**การเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวเข้าสู่ยุค Thailand 4.0
ของข้าราชการสำนักการคลังและสินทรัพย์ กระทรวงศึกษาธิการ**
**The Readiness of Ministry of Education's Government Officer towards
Thailand 4.0**

กาญจนา ปุณะตุง¹
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลย์พร รัตนเศรษฐ์²

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาระดับการเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวเข้าสู่ยุค Thailand 4.0 ของข้าราชการสำนักการคลังและสินทรัพย์ กระทรวงศึกษาธิการ 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับการเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวเข้าสู่ยุค Thailand 4.0 ของข้าราชการสำนักการคลังและสินทรัพย์ กระทรวงศึกษาธิการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล งานวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อวิจัยเชิงสำรวจ (Survey) ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยนี้คือ ข้าราชการพลเรือนสำนักการคลังและสินทรัพย์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โดยการทำสำมะโนประชากรจำนวน 50 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) โดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows Version 16.0 ช่วยคำนวณค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจพบว่า ข้าราชการสำนักการคลังและสินทรัพย์ กระทรวงศึกษาธิการมีการเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวเข้าสู่ยุค Thailand 4.0 ในภาพรวมและในรายด้านทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานตามแนวทางระบบราชการ 4.0 ด้านการสร้างนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์และด้านความเป็นดิจิทัลตามแนวทางรัฐบาลดิจิทัลตามลำดับอยู่ในระดับมาก และพบว่าข้าราชการที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีการเตรียมความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ยุค Thailand 4.0 แตกต่างกันไป

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

² ที่ปรึกษาสารนิพนธ์หลัก

บทนำ

ด้วยวิสัยทัศน์ของประเทศไทยที่ว่า “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ดังกล่าว รัฐบาลจึงมีนโยบายที่จะใช้โมเดลการขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรมเพื่อพัฒนาประเทศไทยไปสู่ ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน หรือที่เรารู้จักกันว่า ไทยแลนด์ 4.0 หรือ ประเทศไทย 4.0 ดังนั้น ระบบราชการก็จะต้องมีการปรับเปลี่ยน เพื่อให้สอดคล้องและส่งเสริมไทยแลนด์ 4.0 จึงจำเป็นต้องมีการปฏิรูประบบราชการและข้าราชการซึ่งเป็นฟันเฟืองสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลสามารถปฏิบัติงานได้สอดคล้องกับทิศทางการบริหารของประเทศ ดร.สุวิทย์ เมษินทรีย์ ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการปฏิรูประบบราชการไว้ใน Facebook ว่า “ระบบราชการเป็นเสาหลักของประเทศและจะเป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนประเทศสู่ Thailand 4.0 แต่หากเราปล่อยให้ระบบราชการอ่อนแอลงเรื่อย ๆ ทำงานได้อย่างไม่เต็มศักยภาพหรือไม่มีประสิทธิภาพมากพอ และไม่เอื้ออำนวยให้คนดีและคนเก่งอยู่ในระบบได้ ในที่สุดก็จะส่งผลกระทบต่อประชาชนและกลายเป็นอุปสรรคต่อความเจริญก้าวหน้าต่อประเทศได้” ข้าราชการไทยกับการขับเคลื่อนสู่ประเทศไทย 4.0 มี 4 พันธกิจร่วม ของข้าราชการยุคประเทศไทย 4.0 1.การส่งเสริมการทำงานที่สอดคล้องเชื่อมโยง เป็นบูรณาการและสร้างจิตสำนึกรับผิดชอบร่วมกัน 2.การสร้างพันธมิตรและการส่งเสริมการทำงานแบบประชารัฐ 3.การส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมและการคิดสร้างสรรค์ 4.การปรับเปลี่ยนภาครัฐเป็นรัฐบาลดิจิทัล การปฏิรูปประเทศเพื่อไปสู่การเป็นประเทศไทย 4.0 ถือเป็นวาระแห่งชาติที่รัฐบาลและทุกภาคส่วนต่างให้ความสำคัญและ ข้าราชการ ถือเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ต้องเร่งปรับตัวให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเองรวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาผู้อื่นให้มีขีดความสามารถเหมาะสมในการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการพัฒนาประเทศ คือประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับการเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวเข้าสู่ยุค Thailand 4.0 ของข้าราชการสำนักงานการคลังและสินทรัพย์ กระทรวงศึกษาธิการ
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวเข้าสู่ยุค Thailand 4.0 ของข้าราชการสำนักงานการคลังและสินทรัพย์ กระทรวงศึกษาธิการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

แนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

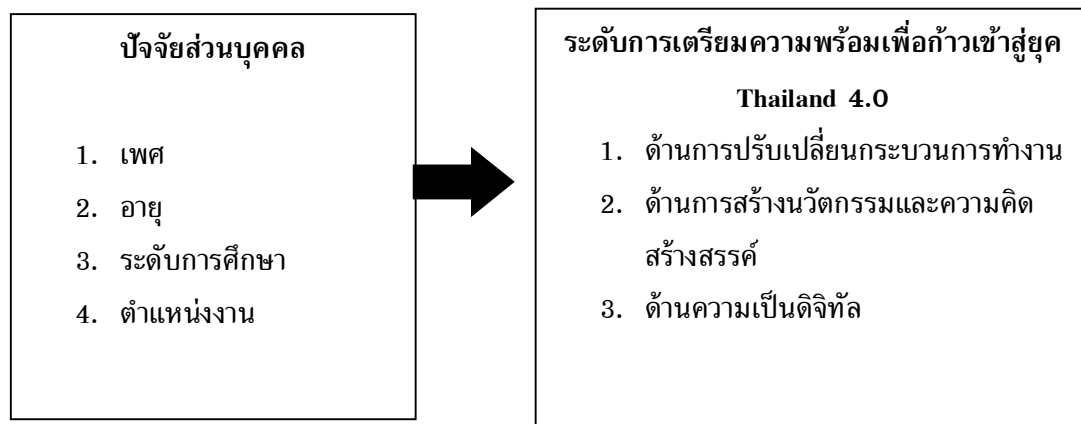
แนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวเข้าสู่ยุค Thailand 4.0 ของข้าราชการสำนักงานการคลังและสินทรัพย์ได้แก่ Barrow and Milburn (Barrow and Milburn, 1990, p. 259 อ้างถึงใน วิกรม อารีราษฎร์, 2547, หน้า 6) ระบุไว้ว่า ความพร้อม หมายถึง การที่บุคคลมีความสนใจและเริ่มต้น ที่จะกระทำบางสิ่งบางอย่าง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพร้อม คือ สภาพจิตใจ กายวิภาค และสรีรวิทยา และองค์ประกอบของความพร้อม Downing, and Thackrey (Downing, and Thackrey, 1971, p. 17 อ้างถึงใน จุฑาลักษณ์ เฟื่องฟู, 2557, หน้า 17) Reading Read ness ได้แบ่งองค์ประกอบ

ของความพร้อมออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ องค์ประกอบทางกายภาพ ได้แก่ การบรรลุภาวะด้านร่างกายทั่วไป องค์ประกอบด้านสติปัญญา ได้แก่ ความพร้อมด้านความสามารถในการรับรู้ ความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ประสิทธิภาพด้านสังคม สภาพแวดล้อมรอบตัว องค์ประกอบด้านอารมณ์ ได้แก่ ความมั่นคงทางอารมณ์ แรงจูงใจ บุคลิกภาพ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มะลิ จันทะศรี (2552) ได้ศึกษาเรื่องการเตรียมความพร้อมต่อการปรับเปลี่ยนระบบจำแนกตำแหน่งตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ 2551 .ศ.: ศึกษาสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ดังนั้นผู้ศึกษาจึงได้กำหนดแนวคิดในการดำเนินการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาการเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวเข้าสู่ยุค Thailand 4.0 ของข้าราชการ สำนักงานการคลังและสินทรัพย์ กระทรวงศึกษาธิการ ผู้วิจัยได้นำแนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมากำหนดเป็นกรอบแนวความคิดที่ใช้ในการศึกษาดังภาพที่ 3.1

ตัวแปรอิสระ ตัวแปรตาม

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ประชากร คือ ข้าราชการของสำนักงานการคลังและสินทรัพย์ กระทรวงศึกษาธิการ โดยการทำสำมะโนประชากร รวมเป็นจำนวนประชากรทั้งสิ้น 50 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม

ในการศึกษาการเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวเข้าสู่ยุค Thailand 4.0 ของข้าราชการสำนักงานการคลังและสินทรัพย์ กระทรวงศึกษาธิการ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมและศึกษาข้อมูลจากเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งแบบสอบถามจะมีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด(Closed Ended Question) โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1. เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่งงาน เป็นแบบสอบถามประเภท Check list คำถามมีลักษณะปลายปิด (Closed Ended Question) มีคำตอบให้เลือกและให้ผู้ตอบเลือกเพียงคำตอบเดียว รวมจำนวน 4 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวเข้าสู่ยุค Thailand 4.0 ของข้าราชการสำนักการคลังและสินทรัพย์ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวของลิเคิร์ต (Likert's five-point rating scale) มีสเกล 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ประกอบด้วยคำถาม 16 ข้อ โดยศึกษาการเตรียมความพร้อมของข้าราชการ

สำนักการคลังและสินทรัพย์ กระทรวงศึกษาธิการ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1.ด้านการยกระดับการทำงาน 2.ด้านการสร้างนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ และ 3.ด้านความเป็นดิจิทัลโดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับการปฏิบัติ

ปฏิบัติสม่ำเสมอ	5
ปฏิบัติบ่อย	4
ปฏิบัติบางครั้ง	3
ปฏิบัติน้อย	2
ปฏิบัติน้อยมาก	1

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมที่ข้าราชการควรจะต้องมี 1 ข้อ ซึ่งเป็นแบบสอบถามจะมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open Ended Question)

สรุปผลการวิจัย

จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 50 คนโดยการทำสำมะโนประชากร ผลที่ได้จากการเก็บแบบสอบถามผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลได้ผลสรุปดังนี้

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของตัวอย่าง

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 64.00 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 - 35 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 54.00 มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 76.00 และส่วนใหญ่มีตำแหน่งงานอยู่ในระดับปฏิบัติการ (ประเภทวิชาการ) จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 78.0

การเตรียมความพร้อมของข้าราชการสำนักการคลังและสินทรัพย์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ข้าราชการสำนักการคลังและสินทรัพย์กระทรวงศึกษาธิการมีการเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวเข้าสู่ยุค Thailand 4.0 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ข้าราชการมีการเตรียมความพร้อมอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการสร้างนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ และด้านความเป็นดิจิทัลตามแนวทางรัฐบาลดิจิทัลตามลำดับ ในขณะที่เดียวกันข้าราชการมีการเตรียมความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานตามแนวทางระบบราชการ 4.0

ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน ข้าราชการสำนักการคลังและสินทรัพย์ กระทรวงศึกษาธิการ ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีการเตรียมความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ยุค Thailand 4.0 แตกต่างกัน

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า จำแนกตามเพศ ข้าราชการสำนักการคลังและสินทรัพย์ กระทรวงศึกษาธิการที่มีเพศแตกต่างกัน มีการเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวเข้าสู่ยุค Thailand 4.0 ไม่แตกต่างกันในภาพรวม เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่ามีการเตรียมความพร้อมแตกต่างกันเพียงด้านเดียวคือ ด้านความเป็นดิจิทัลตามแนวทางรัฐบาลดิจิทัล

จำแนกตามอายุ ข้าราชการสำนักการคลังและสินทรัพย์กระทรวงศึกษาธิการที่มีอายุแตกต่างกัน มีการเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวเข้าสู่ยุค Thailand 4.0 ไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและในรายด้านทั้ง 3 ด้าน

จำแนกตามระดับการศึกษา ข้าราชการสำนักการคลังและสินทรัพย์กระทรวงศึกษาธิการที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีการเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวเข้าสู่ยุค Thailand 4.0 แตกกันในภาพรวมเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่ามีการเตรียมความพร้อมแตกต่างกันเพียงด้านเดียวคือ ด้านการสร้างนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์

จำแนกตามตำแหน่ง ข้าราชการสำนักการคลังและสินทรัพย์กระทรวงศึกษาธิการที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน มีการเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวเข้าสู่ยุค Thailand 4.0 แตกกันในภาพรวม เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่ามีการเตรียมความพร้อมแตกต่างกันเพียงด้านเดียวคือ ด้านการสร้างนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่องการเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวเข้าสู่ยุค Thailand 4.0 ของข้าราชการสำนักการคลังและสินทรัพย์ ผู้วิจัยพบประเด็นที่ควรอภิปรายดังนี้

การเตรียมความพร้อมของข้าราชการสำนักการคลังและสินทรัพย์

จากการศึกษาพบว่า การเตรียมความพร้อมของข้าราชการสำนักการคลังและสินทรัพย์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้าราชการอยู่ในหน่วยงานภาครัฐขนาดใหญ่ คือ กระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่มีบทบาทสำคัญในการดูแลเรื่องการศึกษาของประเทศไทยที่ได้มีการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา 4.0 ซึ่งเป็นหนึ่งในนโยบาย Thailand 4.0 อาจทำให้หน่วยงานกระทรวงศึกษาธิการมีการจัดประชุมหรืออบรมแนวทางเกี่ยวกับการปฏิรูปการทำงานตามนโยบาย Thailand 4.0 ให้กับบุคลากรในกระทรวง จึงอาจส่งผลให้ข้าราชการมีการเตรียมความพร้อมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ มะลิ จันทะศรี (2552) ได้ศึกษาเรื่องการเตรียมความพร้อมต่อการปรับเปลี่ยนระบบจำแนกตำแหน่งตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551: ศึกษาสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พบว่าความรู้ของข้าราชการต่อการปรับเปลี่ยนระบบจำแนกตำแหน่งตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับสูงแต่ไม่สอดคล้องกับ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ อภิญา ดิสสะมานธฤษณุ รอดรักษา, สุตารัตน์ โยธาภิบาล, กุลธิดา สิงห์สี, ศิริรัตน์ ชุณหคล้าย (2557) ได้ศึกษา

การเตรียมความพร้อมของกรุงเทพมหานครในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนศึกษาในมิติสังคม วัฒนธรรม พบว่าภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง และไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ ทฤษฎี ชวนไชยสิทธิ์ (2540) ที่ได้ศึกษาเรื่องการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุราชการของข้าราชการตำรวจที่กำลังจะเกษียณอายุ สังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาลพบว่าการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุราชการระดับต่ำ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีทั้งในระดับปานกลางและระดับมาก ได้แก่ ด้านการปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานตามแนวทางระบบราชการ 4.0 ด้านการสร้างนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์, ด้านความเป็นดิจิทัลตามแนวทางรัฐบาลดิจิทัล

ด้านการปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานตามแนวทางระบบราชการ 4.0 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะในประเด็นของการฝึกฟัง อ่าน เขียน และพูดภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันเพื่อเตรียมเพื่อก้าวเข้าสู่การทำงานในยุค Thailand 4.0 ซึ่งข้าราชการส่วนใหญ่อาจจะไม่ได้สังเกตเห็นถึงความสำคัญกับภาษาอังกฤษมากนัก เนื่องจากลักษณะงานในหน่วยงานราชการตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันนั้น ไม่ได้นำภาษาอังกฤษมาใช้ในการทำงาน อาจทำให้ข้าราชการไม่ได้ให้ความสำคัญกับการฝึกฟัง อ่าน เขียน และพูดภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันเท่าที่ควร ส่งผลให้ข้าราชการขาดทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันซึ่งอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ด้านการสร้างนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการเปิดรับความคิดเห็นที่แตกต่างบนหลักเหตุและผล มีอิสระในการทำงานและพร้อมรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการทดลองทำสิ่งใหม่ อาจเป็นเนื่องมาจากข้าราชการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงานในการทำงานร่วมกันโดยไม่มีการแบ่งพรรค แบ่งฝ่าย หรืออาจจะมีการทำงานลักษณะเป็น Team work มีการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน จึงอาจทำให้มีการเปิดรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันบนหลักเหตุผล รวมถึงให้อิสระในการทำงานและพร้อมรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านความเป็นดิจิทัลตามแนวทางรัฐบาลดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการติดตามทิศทางและแนวโน้มของเทคโนโลยีปัจจุบันอย่างต่อเนื่องและพร้อมปรับตัวให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง อาจเป็นเนื่องมาจากปัจจุบันทุกคนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและรวดเร็ว เช่น การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเทคโนโลยีปัจจุบันที่เราสามารถเข้าถึงได้ง่าย จากสมาร์ตโฟน จึงทำให้มีการติดตามทิศทางและแนวโน้มของเทคโนโลยีปัจจุบันอย่างต่อเนื่องและพร้อมปรับตัวให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการวิเคราะห์สมมติฐาน ข้าราชการสำนักการคลังและสินทรัพย์ กระทรวงศึกษาธิการที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีการเตรียมความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ยุค Thailand 4.0 แตกต่างกัน

จำแนกตามเพศ จากการศึกษาพบว่าข้าราชการสำนักการคลังและสินทรัพย์ กระทรวงศึกษาธิการที่มีเพศแตกต่างกัน มีการเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวเข้าสู่ยุค Thailand 4.0 ไม่แตกต่างกันในภาพรวม เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่าการเตรียมความพร้อมแตกต่างกัน

เพียงด้านเดียวคือ ด้านความเป็นดิจิทัลตามแนวทางรัฐบาลดิจิทัล อาจเป็นเพราะปัจจุบันมีเทคโนโลยีใหม่ๆ เพิ่มมากขึ้นองค์กรอาจจะไม่ได้ตระหนักถึงความสำคัญหรือมีการเตรียมความพร้อมให้บุคลากรในเรื่องของทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศ อีกทั้งเพศหญิงและเพศชายมีความสนใจในด้าน

เทคโนโลยีที่แตกต่างกันโดยเพศหญิงอาจจะให้ความสนใจมากกว่าเพศชาย ซึ่งอาจทำให้การเตรียมความพร้อมในด้านความเป็นดิจิทัลตามแนวทางรัฐบาลดิจิทัลแตกต่างกัน

จำแนกตามอายุ จากการศึกษาพบว่าข้าราชการสำนักการคลังและสินทรัพย์ กระทรวงศึกษาธิการที่มีอายุแตกต่างกัน มีการเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวเข้าสู่ยุค Thailand 4.0 ไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและในรายด้านทั้ง 3 ด้าน อาจเป็นเพราะบุคลากรในองค์กรได้ให้ความสำคัญกับ นโยบาย Thailand 4.0 รวมถึงมีการติดตามข้อมูลข่าวสารและมีการเรียนรู้เกี่ยวกับ Thailand 4.0 เนื่องจากข้าราชการทำงานในกระทรวงศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานที่สำคัญระดับประเทศและมีส่วนขับเคลื่อนนโยบายให้สามารถดำเนินการตามทิศทางได้ จึงทำให้การเตรียมความพร้อมโดยจำแนกตามอายุไม่แตกต่างกัน

จำแนกตามระดับการศึกษา จากการศึกษาพบว่าข้าราชการสำนักการคลังและสินทรัพย์ กระทรวงศึกษาธิการที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีการเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวเข้าสู่ยุค Thailand 4.0 แตกต่างกันทั้งในภาพรวม เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่าการเตรียมความพร้อมแตกต่างกันเพียงด้านเดียวคือ ด้านการสร้างนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ อาจเป็นเพราะข้าราชการที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีทักษะและความสามารถทางด้านการสร้างนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ไม่เหมือนกันตามระดับความรู้และความสามารถและระดับการศึกษาโดยข้าราชการที่มีการศึกษาระดับสูงอาจจะมีประสบการณ์การคิดวิเคราะห์รวมถึงการวางแผนคิดริเริ่มทำสิ่งใหม่ๆ ได้ดีกว่าข้าราชการที่มีการศึกษาต่ำกว่าจึงทำให้การเตรียมความพร้อมโดยจำแนกตามการศึกษาแตกต่างกัน

จำแนกตามตำแหน่งงาน จากการศึกษาพบว่าข้าราชการสำนักการคลังและสินทรัพย์ กระทรวงศึกษาธิการที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน มีการเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวเข้าสู่ยุค Thailand 4.0 แตกต่างกันทั้งในภาพรวม เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่าการเตรียมความพร้อมแตกต่างกันเพียงด้านเดียวคือ ด้านการสร้างนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ อาจเป็นเพราะความแตกต่างทางด้านประสบการณ์การทำงานตามอายุงานราชการโดยข้าราชการที่มีระดับตำแหน่งงานที่สูงกว่าอาจมีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า รวมถึงมีการฝึกฝนคิดวิเคราะห์ การแก้ไขปัญหาสถานการณ์ รวมถึงการสร้างผลงาน โครงการต่างๆ ได้ดีกว่าข้าราชการระดับตำแหน่งต่ำกว่า จึงทำให้การเตรียมความพร้อมโดยจำแนกตามตำแหน่งงานแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะการวิจัย ดังนี้

1) การเตรียมความพร้อมของข้าราชการสำนักการคลังและสินทรัพย์ กระทรวงศึกษาธิการ จากผลงานวิจัยพบว่า ข้าราชการสำนักการคลังและสินทรัพย์ กระทรวงศึกษาธิการ มีการเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวเข้าสู่ยุค Thailand 4.0 ในด้านการสร้างนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์และด้านความเป็นดิจิทัลตามแนวทางรัฐบาลดิจิทัล อยู่ในระดับมาก และด้านการปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานตามแนวทางระบบราชการ 4.0 อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวเข้าสู่ยุค Thailand 4.0 ดังนี้

1.1 ด้านการสร้างนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์

จากการวิจัยพบว่าข้าราชการสำนักงานคลังและสรรพากรเตรียมความพร้อมด้านการสร้างนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับมาก แต่ในประเด็นเรื่องการฝึกฝนประยุกต์และใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ขององค์การ ผลงานวิจัยและพัฒนาอย่างเต็มที่และประเด็นการฝึกฝนการคิดเชิงสร้างสรรค์โดยขยายขอบเขตรอบความคิดเดิมไปสู่ความคิดใหม่เพื่อการเปลี่ยนแปลงจากสิ่งเดิมไปสู่สิ่งใหม่ที่ดีกว่า มีผลอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น หน่วยงานควรมีการเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากรโดยการสนับสนุนเรื่องการจัดการองค์ความรู้โดยส่งเสริมให้บุคลากรกล้าถ่ายทอด กล้าคิด กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจและยอมรับฟังผู้อื่น มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ตรงจากการทำงานและถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับเพื่อนร่วมงานอย่างเป็นระบบเพื่อที่จะนำไปพัฒนางานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคิดริเริ่มใหม่ๆในการทำงาน

1.2 ด้านความเป็นดิจิทัลตามแนวทางรัฐบาลดิจิทัล

จากการวิจัยพบว่าข้าราชการสำนักงานคลังและสรรพากรเตรียมความพร้อมด้านความเป็นดิจิทัลตามแนวทางรัฐบาลดิจิทัลอยู่ในระดับมาก แต่ในประเด็นเรื่องการเข้าร่วมอบรมหลักสูตรเกี่ยวกับเทคโนโลยีปัจจุบันในด้านของการสื่อสารและการทำงาน เพื่อนำมาพัฒนาตนเองให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี อยู่ในระดับน้อย ดังนั้น หน่วยงานควรสร้างการรับรู้และกระตุ้นให้ข้าราชการเกิดความสนใจในการพัฒนาทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีการประมวลผลการพัฒนาในภาพรวมขององค์กรรวมถึงจัดหลักสูตรการอบรมเกี่ยวกับเรื่องของการใช้เทคโนโลยีในปัจจุบันให้มากขึ้น เช่น การจัดการศึกษาดูงานเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในด้านของการสื่อสารและการทำงานและทำการประเมินผลบุคลากรจากได้รับความรู้ในการศึกษาดูงานหรือจัดวิทยากรผู้เชี่ยวชาญเข้ามาอบรมในหน่วยงานโดยมีการจัดกิจกรรมที่ให้บุคลากรมีส่วนร่วมมากที่สุด เพื่อในการฝึกปฏิบัติและสามารถนำมาใช้งานกับการทำงานได้จริง

1.3 ด้านการปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานตามแนวทางระบบราชการ 4.0

จากการวิจัยพบว่าข้าราชการสำนักงานคลังและสรรพากรเตรียมความพร้อมด้านการปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานตามแนวทางระบบราชการ 4.0 อยู่ในระดับปานกลาง โดยในประเด็นฝึกฟัง อ่าน เขียน และพูดภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันเพื่อเตรียมเพื่อก้าวเข้าสู่การทำงานในยุค Thailand 4.0 อยู่ในระดับน้อยที่สุด ดังนั้นหน่วยงานควรมีการจัดกิจกรรมให้บุคลากรได้ฝึกใช้ภาษาอังกฤษเบื้องต้นและมีการจัดให้มีการฝึกอบรมโดยในทุกๆเดือนจะมีอาจารย์เจ้าของภาษาเข้ามาประจำเพื่อให้ทุกคนได้ฝึกพูด ฟัง อ่าน เขียน หรือจัดตั้งเป็นชมรมภาษาอังกฤษและจัดกิจกรรมต่างๆ ให้บุคลากรได้มีโอกาสใช้ภาษากันมากขึ้นหรือจัดให้มีวันฝึกภาษาอังกฤษภายในหน่วยงาน เช่น ทุกวันศุกร์บ่ายเป็นชั่วโมงการทำงานเป็นภาษาอังกฤษ โดยปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือการสนับสนุนและส่งเสริมอย่างจริงจังจากหน่วยงานอาจมีการสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการพัฒนาภาษาของบุคลากรและเปลี่ยนทัศนคติของบุคลากรให้รู้สึกที่ภาษาอังกฤษเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญในชีวิตทั้งในการทำงานและชีวิตส่วนตัวของในยุคปัจจุบันนี้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการวิจัยบุคลากรอื่น ๆ ในหน่วยงานที่ไม่ใช่ข้าราชการเพียงอย่างเดียว เช่น ลูกจ้างชั่วคราว พนักงานราชการ
- 2) ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยด้านอื่นที่ส่งผลให้บุคลากรมีความรู้ในด้านนั้น ๆ อยู่ในระดับน้อย
- 3) ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก เช่น การสัมภาษณ์

บรรณานุกรม

- จุฑาลักษณ์ เฟื่องฟู (2557). ความพร้อมในการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนสวณวิทยาลัยรังสิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 (งานนิพนธ์การศึกษา มหาวิทยาลัย). กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ดร. สุวิทย์ เมษินทรีย์ (2560). “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาที่ยั่งยืนกระบวนการพัฒนาสู่ ประเทศไทย 4.0 งานสัมมนาวิชาการเรื่อง องค์กรต้นแบบด้านการ พัฒนาอย่างยั่งยืน ด้วยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”. สืบค้น 7 ตุลาคม 2560, จาก http://cse.nida.ac.th/main/images/books/suwit_revise.pdf
- ดร. สุวิทย์ เมษินทรีย์ (2559). Thailand 4.0 : “สร้างความเข้มแข็งจากภายในเชื่อมโยงเศรษฐกิจไทย สู่โลก”. สืบค้น 7 ตุลาคม 2560, จาก <https://www.facebook.com/drsuvitpage/posts/1396306724009387>
- ดร. สุวิทย์ เมษินทรีย์ (2559). “ระบบราชการ Thailand 4.0”. สืบค้น 7 ตุลาคม 2560, จาก <https://www.facebook.com/drsuvitpage/posts/1453788491594543>
- พิมพ์เขียว (2559). “Thailand 4.0 โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่งคั่ง มั่นคง และยั่งยืน กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา”. สืบค้น 5 ตุลาคม 2560, จาก <http://www.libarts.up.ac.th/v/2img/Thailand-.0.4pdf>
- มะลิ จันทศรี (2552). การเตรียมความพร้อมต่อการปรับเปลี่ยนระบบจำแนกตำแหน่งตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). กรุงเทพฯ: คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิกรม อารีรักษ์ (2547). ความพร้อมของพนักงานการบินไทย จำกัด (มหาชน) ในการย้ายที่ทำการ จากท่าอากาศยานสากลกรุงเทพ (ดอนเมือง). (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยบูรพา.